

پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی

سال سوم، شماره پیاپی، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۳

تاریخ دریافت: ۹۲/۴/۱۶ تاریخ پذیرش: ۹۲/۱۰/۸

صص ۳۱-۴۴

بررسی تفاوت‌های جنسیتی در احساس ناامنی

سیروس احمدی، استادیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه یاسوج*

آرمان حیدری، استادیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه یاسوج

چکیده

به علت اهمیت بنیادی امنیت و کارکردهای متعدد آن در سطوح فردی و اجتماعی، تحقیقات گسترده‌ای در این حوزه انجام شده است. بخشی از این تحقیقات به بررسی تفاوت‌های جنسیتی در احساس ناامنی پرداخته‌اند. فرض عمومیت یافته این است که زنان در مقایسه با مردان احساس ناامنی و ترس بیشتری می‌کنند. هدف اساسی پژوهش حاضر این است که تفاوت‌های جنسیتی در احساس ناامنی را در بین ساکنان شهر یاسوج بررسی کند. روش به کار رفته در این پژوهش، روش پیمایشی است. جامعه آماری، کلیه افراد بالاتر از ۱۸ سال در شهر یاسوج بوده‌اند که ۴۸۲ نفر به عنوان نمونه تعیین و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای، انتخاب شدند. ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته است که با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی با نرم‌افزار لیزرل تعیین اعتبار سازه شده و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ سنجش شده است. نتایج توصیفی پژوهش نشان داد که احساس ناامنی در بین ساکنان شهر یاسوج بالاست. به علاوه، نتایج تحلیلی تحقیق نشان داد زنان و مردان در احساس ناامنی، تفاوت معناداری دارند و احساس ناامنی زنان بیشتر از مردان است. بررسی تفاوت‌های جنسیتی در خرده مقیاس‌های چهارگانه احساس ناامنی، بیانگر این است که زنان و مردان در احساس ناامنی اقتصادی، اجتماعی و نوامیس تفاوت معناداری با یکدیگر ندارند، اما در احساس ناامنی جانی تفاوت معناداری وجود دارد و زنان بیش از مردان احساس ناامنی جانی می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: ناامنی اقتصادی، ناامنی اجتماعی، ناامنی نوامیس، ناامنی جانی، جنسیت.

مقدمه

جنسیتی در احساس امنیت و ناامنی مشکل باشد. این وضعیت در جامعه ایران، به ویژه جامعه شهری به دلیل حجم محدودتر مطالعات علمی، ملموس‌تر است. اگر چه امنیت واقعی در جامعه ایران در مقایسه با سایر جوامع قابل توجه است، اما احساس ناامنی در ایران بالاست (بیات، ۱۳۸۸؛ نوروزی و فولاد سپهر، ۱۳۸۸؛ مرکز افکار سنجی دانشجویان، ۱۳۸۲). استان کهگیلویه و بویر احمد به لحاظ احساس امنیت در رتبه هفدهم کشوری قرار دارد (مرکز افکار سنجی نیروی انتظامی، ۱۳۸۹). این وضعیت نشان می‌دهد احساس ناامنی در این استان یک مسأله اجتماعی است. به علاوه، نرخ مشارکت زنان این استان در عرصه‌های عمومی، به ویژه در مرکز آن یاسوج در حال افزایش است. با این تفصیل، این پرسش مطرح می‌شود که احساس امنیت و ناامنی در بین زنان و مردان چگونه است؟

تحقیقات پیشین

تحقیقات علمی در زمینه احساس امنیت و ناامنی در ایران سابقه زیادی ندارد و بررسی تفاوت‌های جنسیتی در احساس امنیت و ناامنی نیز معمولاً به طور ضمنی انجام شده، معمولاً فاقد مبانی نظری و روشکافانه دقیق هستند. هاشمیان‌فر و کشاورز (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی جامعه‌شناختی گستره احساس امنیت اجتماعی در شهر اصفهان» نشان دادند، زنان و مردان به لحاظ امنیت اجتماعی تفاوت معناداری دارند و طی آن احساس امنیت اجتماعی در بین مردان به مراتب پیش از زنان است. افشانی و ذاکری همامانه (۱۳۹۱) در پژوهشی تخصصی به بررسی تفاوت زنان و مردان در احساس امنیت اجتماعی در شهر یزد پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد احساس امنیت جانی زنان کمتر از مردان است، اما احساس امنیت اقتصادی زنان به مراتب بیش از مردان است. به علاوه، زنان و مردان به لحاظ احساس امنیت مالی، شغلی، اخلاقی، فرهنگی، عاطفی، احساسی، فکری، حقوقی، قضایی و نوامیس تفاوتی با یکدیگر ندارند. نبوی و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی در شهر اهواز نشان دادند زنان

با گسترش مشارکت زنان در عرصه‌های عمومی، توصیف و تبیین تفاوت‌های جنسیتی به یکی از موضوع‌های اصلی در مطالعات اجتماعی در دهه‌های اخیر تبدیل شده است؛ چرا که جنسیت عامل مهمی در ساخت دادن به انواع فرصت‌ها و بخت‌های زندگی است و تأثیر نیرومندی بر نقش‌هایی دارد که زنان و مردان در نهادهای اجتماعی از خانواده گرفته تا دولت، ایفا می‌کنند. یکی از حوزه‌هایی که مباحث و پژوهش‌های متعددی برانگیخته است، امنیت و ناامنی است. امنیت به عنوان در امان بودن از تهدید (امیرکافی، ۱۳۸۷) یا عدم هراس از مخاطره (موریس، ۱۹۷۰) از نیازهای بنیادی انسان است. در مقابل، ناامنی یا در امان نبودن از تهدید و مخاطره، یک بیماری است که در سطوح فردی و اجتماعی تبعات زیادی دارد. ناامنی در سطح فردی، باعث اختلال در آرامش روانی فرد و در سطح اجتماعی، باعث اختلال در فرآیند توسعه جامعه می‌شود. بر همین اساس است که دولت‌ها اولویت خاصی برای امنیت قائل‌اند و تلاش می‌کنند با گسترش امنیت، احساس ناامنی را کاهش دهند. ناامنی به دو شکل واقعی و احساسی تجلی می‌یابد و معمولاً بعد احساسی آن مهمتر قلمداد می‌گردد؛ چرا که کنش‌های هر فرد در جامعه به میزان احساس او از امنیت و ناامنی بستگی دارد. مبحث احساس امنیت و ناامنی با تمرکز بر ترس از جرم یا قربانی شدن، از دهه ۱۹۶۰ به طور گسترده مورد توجه حوزه‌های مختلف علمی قرار گرفته و تحقیقات متعددی را برانگیخته است، اما بخش قابل توجهی از تحقیقات این حوزه به بررسی تفاوت‌های جنسیتی در احساس ناامنی اختصاص یافته‌اند. مسأله اساسی این تحقیقات این است که آیا زنان و مردان به لحاظ احساس امنیت و ناامنی مشابه هم هستند یا با هم تفاوت دارند؟

نتایج این تحقیقات متفاوت بوده‌اند (فرارو، ۱۹۸۹؛ بیلسکی و وتزل، ۱۹۹۷؛ چادی و همکاران، ۲۰۰۷). این امر باعث شده است دستیابی به نتیجه‌گیری روشنی در خصوص تفاوت‌های

بیشتر از مردان است (کالدول، ۲۰۰۹؛ هال، ۱۹۹۶) و آنان همواره از این که قربانی جرایم شوند، ترس بیشتری دارند. در تبیین این امر دیدگاه‌های گوناگونی ارائه شده‌اند.

نظریه تکاملی^۱

براساس این نظریه، زنان به لحاظ فیزیکی قادرند تعداد محدودی فرزند داشته باشند، اما مردان از این جهت محدودیتی ندارند و می‌توانند تعداد زیادی فرزند داشته باشند. این تفاوت جنسی اولیه در طول تاریخ از یک سو به برخی مردان فرصت می‌داد نسبت به مردان دیگر فرزندان بیشتری داشته باشند و از سوی دیگر باعث می‌گردید سرمایه‌گذاری زنان بر روی فرزندان، بیشتر از مردان گردد، زیرا آنان مجبور بودند منابعشان را بر روی تعداد کمتری از فرزندان متمرکز سازند. بنابراین، زنان به منبعی باارزش برای مردان تبدیل شدند و به همین دلیل، جرایم در بین مردان برای دستیابی به زنان افزایش یافت و به طور طبیعی احتمال قربانی شدن آنها نیز بالا رفت (فتچن هاور و یونک، ۲۰۰۵). این امر بیانگر این است که چرا در طول تاریخ، نرخ جرایم در بین مردان بیشتر بوده و چرا آنان بیشتر قربانی جرایم شده‌اند، اما از سوی دیگر، بیانگر این است که زنان نیز برای تأمین بقای فرزندان‌شان مجبور بودند احتیاط کاری و اجتناب از خطر را سرلوحه زندگی خویش قرار دهند، زیرا همچنانکه باس (۱۹۹۹) خاطر نشان می‌سازد ترس، احتیاط و ملاحظه‌کاری، دارای کارکرد است و احتمال قربانی شدن را کاهش می‌دهد.

نظریه آسیب‌پذیری^۲

در چارچوب این نظریه فرض می‌شود علت اساسی احساس ناامنی و ترس بیشتر در بین زنان، ساختار فیزیکی آنان است (وار، ۱۹۸۴). زنان به لحاظ ساختار جسمی ضعیف‌تر از مردان هستند و به‌ویژه در شرایط عادت ماهانه یا دوران بارداری، از

مردان در احساس امنیت مالی و سیاسی تفاوتی با یکدیگر ندارند، اما به لحاظ احساس امنیت جانی تفاوت معناداری دارند و طی آن زنان کمتر از مردان احساس امنیت جانی می‌کنند. ربانی و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی در شهر اصفهان نشان دادند زنان و مردان به لحاظ احساس امنیت تفاوت معناداری با یکدیگر ندارند. تحقیقات علمی در خصوص تفاوت‌های جنسیتی در احساس امنیت و ناامنی در خارج کشور سابقه زیادتری دارند اما ویژگی اساسی آنها این است که عمدتاً متمرکز بر ترس از جرم یا ترس از قربانی شدن بوده‌اند. وکادین و گلوب (۲۰۱۲) در پژوهشی در شهر زاگرب در کرواسی، در خصوص ترس از جرم نشان دادند زنان و مردان در ادراک ناامنی، هنگام راه رفتن به تنهایی در محله پس از تاریکی هوا یا احتمال قربانی شدن، تفاوت معناداری با یکدیگر ندارند. یسوا و براتویت (۲۰۱۰) در پژوهشی در باربادوس نشان دادند زنان و مردان به لحاظ ترس از برخی جرایم مانند مورد سرقت واقع شدن، تفاوت معناداری با یکدیگر ندارند، اما به لحاظ ترس از برخی جرایم مانند تنها ماندن در خانه در شب، تنها ماندن در محله در شب، مورد تجاوز جنسی قرار گرفتن و مورد حمله قرار گرفتن، تفاوت معناداری دارند و طی آنان زنان در مقایسه با مردان ترس و واکنش بیشتری دارند. پین (۱۹۹۷) در پژوهشی بر روی زنان در اسکاتلند نشان داد احساس امنیت در بین زنان سالمند به طور معناداری بیش از زنان جوان است. الیزر (۱۹۹۴) در پژوهشی در زمینه تفاوت‌های جنسیتی در امنیت شغلی که سه کشور مجارستان، هلند و اسرائیل انجام داد، نشان داد زنان در مقایسه با مردان احساس امنیت شغلی بیشتری دارند.

مبانی نظری

علی‌رغم این که جرایم خشن عمدتاً به وسیله مردان انجام می‌شوند (رید، ۲۰۰۰) و مردان بیشتر قربانی جرایم می‌گردند (گوتفرسون و هیرشی، ۱۹۹۰)، اما احساس ناامنی در بین زنان

¹ Evolutionary Theory

² Vulnerability Theory

حداقل قدرت و توان فیزیکی برخوردارند. این امر باعث می‌شود آنان قادر نباشند به خوبی از خودشان دفاع کنند و در نتیجه، همواره احساس ترس و ناامنی بیشتری نسبت به مردان دارند (یانگ، ۱۹۹۲؛ فیشر و اسلوان، ۲۰۰۳؛ ویلیامز و کنراد، ۲۰۰۴).

نظریه آزار و اذیت جنسی

برخی پژوهشگران معتقدند علت اساسی احساس ترس و ناامنی بیشتر زنان این است که آنان همیشه در معرض آزار و اذیت جنسی و تجاوز به عنف قرار دارند که اساساً برای مردان بی‌معناست (وار، ۱۹۸۵). ساد (۲۰۱۱) معتقد است در سال ۲۰۱۰ در آمریکا از هر هزار نفر زن حداقل ۱۵ نفر قربانی تجاوز جنسی شده‌اند که علی‌رغم اینکه نرخ گزارش آن بسیار کمتر از واقعیت است، اما همچنان میزان بالایی است. با توجه به این که همه زنان محتمل است قربانی تجاوز جنسی قرار گیرند، احساس ترس، ناامنی و اضطراب در بین زنان طبیعی است. به زعم فرارو (۱۹۹۴) زنان، ترس از آزار و اذیت جنسی را به سایر جرایم مانند دزدی، سرقت، قتل، ضرب و جرح و غیره نیز تعمیم می‌دهند و این امر باعث می‌شود آنان همواره دچار احساس ناامنی باشند.

نظریه تفاوت جامعه‌پذیری^۱

برخی پژوهشگران احساس ناامنی و ترس بیشتر زنان را براساس فرآیند متفاوت جامعه‌پذیری پسران و دختران تبیین می‌کنند (گودی، ۱۹۹۷؛ مورنجلو و داوبر، ۲۰۰۰). در فرآیند جامعه‌پذیری که به وسیله کارگزاران اجتماعی مانند خانواده، مدرسه، وسایل ارتباط جمعی و گروه دوستان محقق می‌شود، معمولاً از زنان انتظار می‌رود مطیع، منظم، عاطفی و محتاط باشند و در نقطه مقابل، از پسران انتظار می‌رود فعال، رقابت‌جو، نترس و متهور باشند (مونی و همکاران، ۲۰۰۷).

نظریه قدرت^۲

هاگان و همکاران (۱۹۸۷) با طرح نظریه قدرت، معتقدند منزلت اجتماعی مردان و زنان در بیرون از خانواده (مانند سطح تحصیلی و پرستیژ شغلی) بر قدرت آنها در ازدواجشان تأثیر می‌گذارد. براین اساس، شریک با منزلت بالاتر که معمولاً مرد است، بر شریک با منزلت پایین‌تر که معمولاً زن است، تسلط می‌یابد و این تسلط باعث تفاوت بیشتر زن و مرد می‌گردد. براساس نظریه قدرت، رابطه سلطه‌ای بین والدین بر اجتماعی شدن فرزندان تأثیر می‌گذارد. در خانواده‌های سنتی که پدر تسلط دارد، پسران یاد می‌گیرند با جرأت، ریسک‌پذیر و نترس باشند و دختران یاد می‌گیرند مطیع باشند و از خطر اجتناب کنند، اما در خانواده‌های غیرسنتی که قدرت و منزلت مادر برابر با پدر یا بالاتر است، پسران و دختران یاد می‌گیرند به طور برابر با جرأت، ریسک‌پذیر، ترسو و مطیع باشند (گراسمیک و همکاران، ۱۹۹۶). بنابراین، تفاوت‌های جنسی احساس ناامنی و ترس از جرم در بچه‌هایی که در خانواده‌های سنتی پرورش یافته‌اند، بیشتر از خانواده‌های متوازن یا مادرسالار است.

نظریه تفاوت‌های زیستی^۳

برخی پژوهشگران احساس ناامنی و ترس بیشتر زنان را ناشی از تفاوت‌های زیستی دانسته‌اند. به‌زعم آنان، زنان به جز در پیشرفت‌های جسمی کوتاه مدت، به علت نداشتن کروموزوم Y از جهات بسیاری ضعیف‌تر از مردان هستند (رابرتسون، ۱۳۷۴). برادلی و همکاران (۲۰۰۱) نشان داده‌اند، زنان به علت ساختار خاص ترشح هورمون‌ها، هنگام مواجهه با محرک ترس‌آور با سطوح بالاتری از ترس، واکنش نشان می‌دهند و هالوی و جفرسون (۲۰۰۰) نشان دادند زنان معمولاً بیش از مردان دارای اضطراب هستند.

با استناد به دیدگاه‌های نظری موجود، انتظار می‌رود احساس ناامنی و ترس در بین زنان بیشتر از مردان باشد، اما نتایج حاصل از تحقیقات بعضاً متفاوت بوده‌اند؛ به گونه‌ای که در برخی موارد نه تنها تفاوتی بین زنان و مردان در احساس

^۱ Different Socialization

^۲ Power Theory

^۳ Biological Differences

داوران و نیز آزمون مقدماتی، نهایی و استفاده شد و سپس با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم با نرم‌افزار لیزرل، تعیین اعتبار سازه گردید. به علاوه، پایایی آن نیز با استفاده از همسانی درونی به روش آلفای کرونباخ محاسبه شد که نتایج در تصویر ۱ و جداول ۲ و ۳ انعکاس یافته است. تصویر ۱ بیانگر تحلیل عاملی مرتبه دوم است که طی آن ساختارهای عاملی چهارگانه، ساختار عاملی مجزایی را در مرتبه دوم تشکیل می‌دهند. بررسی نیکویی برازش مدل نشان می‌دهد، مقدار آماره کای اسکوتر (۳۶۹۳/۵) با درجه آزادی (۱۰۷۶) به لحاظ آماری معنادار است ($Sig=0/000$) با توجه به این که معنادار شدن آماره کای اسکوتر احتمالاً ناشی از بزرگ بودن اندازه نمونه است، از سایر شاخص‌های برازش استفاده شده است. شاخص برازش ریشه میانگین مربعات خطای برآورد^۱ (۰/۰۷۱) است که با توجه به اینکه کمتر از ۰/۱ است (مک کلام و همکاران، ۱۹۹۶) نشان می‌دهد مدل دارای برازش مطلوبی است و با داده‌های تجربی مورد استفاده، سازگاری دارد. در جدول ۱ مقادیر بارهای عاملی نشانگرهای هر یک از سازه‌ها و سطح معناداری آنها با توجه به مقدار t در تحلیل عاملی مرتبه دوم ارائه شده است. براساس داده‌های جدول ۱ مقدار t برای تمام بارهای عاملی بیش از ۱/۹۶ است و تأیید می‌کند که تمام بارهای عاملی قابل پذیرش‌اند. در جدول ۱ ضرایب آلفای کرونباخ برای هر یک از متغیرهای مکنون نیز ارائه شده است که مقادیر آنها بین ۰/۸۸ تا ۰/۹۱ است. در جدول ۳ رتبه‌بندی اثر سازه‌های مرتبه اول در تشکیل سازه مرتبه دوم براساس بار عاملی همراه با مقدار t و بارهای عاملی هر یک از عامل‌ها ارائه شده است. براساس داده‌های جدول ۴ خرده مقیاس اجتماعی با بار عاملی ۰/۸۳ بالاترین رتبه و خرده مقیاس نوامیس با بار عاملی ۰/۷۳ پایین‌ترین رتبه را در تشکیل سازه ناامنی دارا هستند. مقدار t برای تمام بارهای عاملی بزرگتر از ۱/۹۶ است و بیانگر این است که هر چهار عامل نقش مؤثری در تشکیل سازه احساس ناامنی دارند.

ناامنی وجود ندارد، بلکه در مواردی حتی احساس ناامنی زنان کمتر از مردان نیز بوده است. این امر باعث شده است تفاوت جنسیتی در احساس ناامنی و تبیین آن همچنان موضوعی جذاب برای پژوهشگران باشد. با این تفصیل، پژوهش حاضر به دنبال این است که با بررسی احساس ناامنی به سؤال‌های زیر پاسخ دهد.

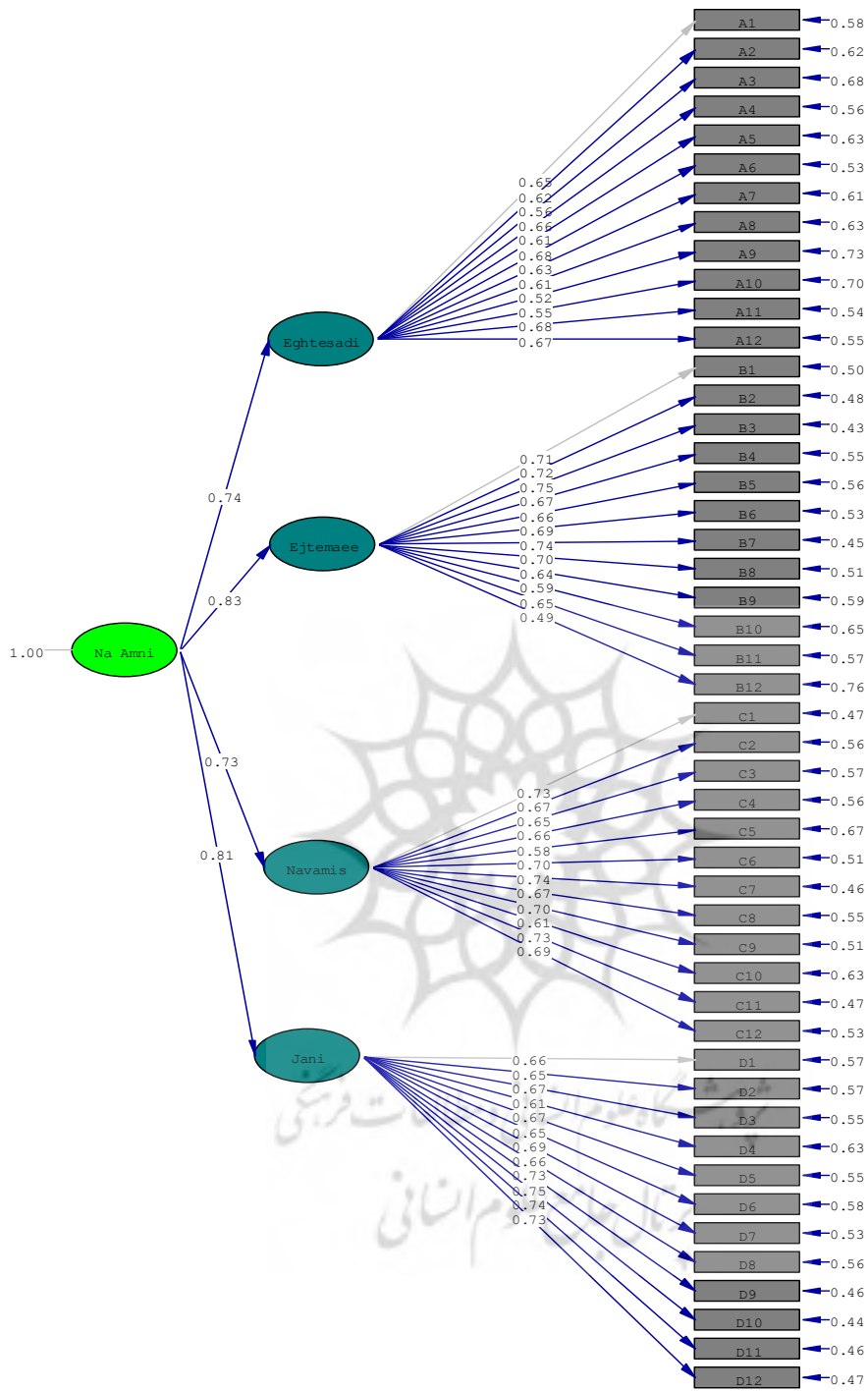
سؤال‌های تحقیق

- آیا زنان و مردان به لحاظ احساس ناامنی تفاوت معناداری دارند؟
- آیا زنان و مردان در خرده مقیاس احساس ناامنی اقتصادی تفاوت معناداری دارند؟
- آیا زنان و مردان در خرده مقیاس احساس ناامنی اجتماعی تفاوت معناداری دارند؟
- آیا زنان و مردان در خرده مقیاس احساس ناامنی نوامیس تفاوت معناداری دارند؟
- آیا زنان و مردان در خرده مقیاس احساس ناامنی جانی تفاوت معناداری دارند؟

روش شناسی

روش مورد استفاده در این پژوهش، روش پیمایشی است. جامعه آماری، افراد ۱۸ سال به بالا در شهر یاسوج است که با استفاده از جدول نمونه‌گیری کرجسی و مورگان (۱۹۷۰)، ۴۸۲ نفر به عنوان نمونه تعیین و با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای در چهارده محله شهر یاسوج (شامل شاهد، شهداء، محمودآباد، راهنمایی، مسکن، ارم، امامت، امام حسین(ع)، ترمینال، دولت‌آباد، زیرتل، سالم آباد، جهاد و گلستان) انتخاب و داده‌های مورد نیاز از آنان جمع‌آوری شد. ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته احساس ناامنی است که دارای ۴۸ سؤال (رتبه‌ای ۵ درجه‌ای) و مشتمل بر چهار خرده مقیاس اجتماعی، اقتصادی، جانی و نوامیس است. این پرسشنامه پس از طراحی اولیه، با استفاده از نظر

^۱ RMSEA

Chi-Square=3693.50, df=1076, P-value=0.00000, RMSEA=0.071

تصویر ۱- تحلیل عاملی مرتبه دوم مقیاس ناامنی با نرم افزار لیزرل

جدول ۱- تحلیل عاملی تأییدی مقیاس ناامنی با استفاده از نرم‌افزار لیزرل

متغیر مکتون	ایتم‌ها	بار عاملی استاندارد شده	برآورد خطا	t	Sig	ضریب آلفا
ناامنی اقتصادی	۱. به همراه داشتن پول نقد به مقدار زیاد	۰/۶۵	۰/۵۸	-	-	۰/۸۸۲
	۲. هنگام خرید طلا و جواهرات و برگشتن به منزل	۰/۶۲	۰/۶۲	۱۱/۸	۰/۰۰۰	
	۳. ترک اتومبیل در خیابان بدون دزدگیر	۰/۵۶	۰/۶۸	۱۰/۹	۰/۰۰۰	
	۴. خروج از بانک‌ها یا مؤسسات مالی و اعتباری	۰/۶۶	۰/۵۶	۱۲/۶	۰/۰۰۰	
	۵. خالی گذاشتن منزل	۰/۶۱	۰/۶۳	۱۱/۷	۰/۰۰۰	
	۶. گذاشتن ماشین بیرون از منزل در شب	۰/۶۸	۰/۵۳	۱۲/۹	۰/۰۰۰	
	۷. قفل نکردن درب خانه، آخر شب هنگام خواب	۰/۶۳	۰/۶۱	۱۲	۰/۰۰۰	
	۸. آراستن کودکان به زیور آلات در بیرون از منزل	۰/۶۱	۰/۶۳	۱۱/۵	۰/۰۰۰	
	۹. سپردن سرمایه به فرد دیگر برای سرمایه‌گذاری	۰/۵۲	۰/۷۳	۱۰/۲	۰/۰۰۰	
	۱۰. پذیرفتن چک در معاملات	۰/۵۵	۰/۷۰	۱۰/۷	۰/۰۰۰	
	۱۱. انجام معامله (خرید و فروش)	۰/۶۸	۰/۵۴	۱۲/۹	۰/۰۰۰	
	۱۲. از دست دادن کار و شغل	۰/۶۷	۰/۵۵	۱۲/۷	۰/۰۰۰	
ناامنی اجتماعی	۱. افزایش روابط نامشروع بین دختران و پسران	۰/۷۲	۰/۵۰	-	-	۰/۹۰۶
	۲. افزایش مزاحمت‌های خیابانی برای زنان و دختران	۰/۷۱	۰/۴۸	۱۵	۰/۰۰۰	
	۳. رواج پوشش نامناسب و آرایش افراطی توسط زنان و دختران	۰/۷۵	۰/۴۳	۱۵/۶	۰/۰۰۰	
	۴. افزایش اعتیاد به مواد مخدر	۰/۶۷	۰/۵۵	۱۴/۱	۰/۰۰۰	
	۵. افزایش خرید و فروش عکس و سی‌دی‌های مبتذل	۰/۶۶	۰/۵۶	۱۳/۸	۰/۰۰۰	
	۶. گسترش مصرف مشروبات الکلی	۰/۶۹	۰/۵۳	۱۴/۴	۰/۰۰۰	
	۷. نزاع و درگیری بین جوانان	۰/۷۴	۰/۴۵	۱۵/۴	۰/۰۰۰	
	۸. گسترش بی‌اعتمادی در بین مردم	۰/۷۰	۰/۵۱	۱۴/۶	۰/۰۰۰	
	۹. افزایش توزیع و مصرف قرص‌های روان‌گردان	۰/۶۴	۰/۵۹	۱۳/۳	۰/۰۰۰	
	۱۰. افزایش سرقت اتومبیل یا وسایل داخل آن	۰/۵۹	۰/۶۵	۱۲/۴	۰/۰۰۰	
	۱۱. افزایش سرقت منازل	۰/۶۵	۰/۵۷	۱۳/۶	۰/۰۰۰	
	۱۲. کاهش توجه مردم به ناراحتی‌های یکدیگر	۰/۴۹	۰/۷۶	۱۰/۳	۰/۰۰۰	
ناامنی نوامیس	۱. تردد (خانم‌ها) در محله	۰/۷۳	۰/۴۷	-	-	۰/۹۱۱
	۲. مراجعه (خانم‌ها) به مکان‌های ورزشی مانند استخر و غیره	۰/۶۷	۰/۵۶	۱۴/۳	۰/۰۰۰	
	۳. اشتغال (خانم‌ها) در بیرون از خانه در بخش دولتی	۰/۶۵	۰/۵۷	۱۴	۰/۰۰۰	
	۴. اشتغال (خانم‌ها) در بیرون از خانه در بخش خصوصی	۰/۶۶	۰/۵۶	۱۴/۱	۰/۰۰۰	
	۵. بیرون رفتن (خانم‌ها) از منزل بدون تلفن همراه	۰/۵۸	۰/۶۷	۱۲/۳	۰/۰۰۰	
	۶. رفتن و نشستن (خانم‌ها) در پارک	۰/۷۰	۰/۵۱	۱۵/۱	۰/۰۰۰	
	۷. بیرون رفتن (خانم‌ها) از منزل به تنهایی	۰/۷۴	۰/۴۶	۱۵/۸	۰/۰۰۰	
	۸. شرکت (خانم‌ها) در مهمانی‌ها و مجالسی که فیلمبرداری می‌شود	۰/۶۷	۰/۵۵	۱۴/۳	۰/۰۰۰	
	۹. تنها ماندن (خانم‌ها) در منزل	۰/۷۰	۰/۵۱	۱۵	۰/۰۰۰	
	۱۰. تردد (خانم‌ها) در خیابان	۰/۶۱	۰/۶۳	۱۳/۱	۰/۰۰۰	
	۱۱. تردد (خانم‌ها) با خودروی‌های مسافرکش شخصی	۰/۷۳	۰/۴۷	۱۵/۷	۰/۰۰۰	
	۱۲. تردد (خانم‌ها) در مسیرهای خلوت	۰/۶۹	۰/۵۳	۱۴/۷	۰/۰۰۰	
ناامنی جانی	۱. تنها ماندن در جاده	۰/۶۶	۰/۵۷	-	-	۰/۹۱۳
	۲. سوار کردن فرد ناشناخته (در صورت داشتن ماشین)	۰/۶۵	۰/۵۷	۱۲/۸	۰/۰۰۰	
	۳. رفتن یا نشستن در پارک در ساعات پایانی شب	۰/۶۷	۰/۵۵	۱۳/۲	۰/۰۰۰	
	۴. برقراری ارتباط و دوستی با افراد غریبه	۰/۶۱	۰/۶۳	۱۲/۱	۰/۰۰۰	
	۵. مواجهه با افراد بی‌بندوبار یا شرور	۰/۶۷	۰/۵۵	۱۳/۱	۰/۰۰۰	
	۶. تنها بودن در منزل در شب	۰/۶۵	۰/۵۸	۱۲/۷	۰/۰۰۰	
	۷. قفل نکردن درب منزل در شب	۰/۶۹	۰/۵۳	۱۳/۴	۰/۰۰۰	
	۸. وجود نزاع در محله	۰/۶۶	۰/۵۶	۱۳	۰/۰۰۰	
	۹. تذکر دادن به افرادی که مزاحمت خیابانی ایجاد می‌کنند	۰/۷۳	۰/۴۶	۱۴/۱	۰/۰۰۰	
	۱۰. وساطت در دعوی دیگران	۰/۷۵	۰/۴۴	۱۴/۴	۰/۰۰۰	
	۱۱. کمک به سرنشینان ماشینی که شب کنار جاده خراب شده	۰/۷۴	۰/۴۶	۱۴/۲	۰/۰۰۰	
	۱۲. تردد در مسیرهای خلوت	۰/۷۳	۰/۴۷	۱۴/۱	۰/۰۰۰	

جدول ۲- رتبه‌بندی اثر سازه‌های مرتبه اول در تشکیل سازه مرتبه دوم براساس بار عاملی متغیر احساس ناامنی

سازه	متغیرهای مکنون	رتبه	بار عاملی استاندارد شده	t	Sig
اقتصادی	۳	۰/۷۴	۱۲/۱	۰/۰۰۰	
اجتماعی	۱	۰/۸۳	۱۴/۴	۰/۰۰۰	
نوامیس	۴	۰/۷۳	۱۳/۲	۰/۰۰۰	
جانی	۲	۰/۸۱	۱۳/۲	۰/۰۰۰	

یافته‌های توصیفی

براساس یافته‌های توصیفی تحقیق، از مجموع کل پاسخگویان، ۲۹۲ نفر (۶۰/۶٪) مرد و ۱۹۰ نفر (۳۹/۴٪) زن بوده‌اند. در گروه مردان ۱۶۳ نفر (۵۵/۸٪) مجرد و ۱۲۹ نفر (۴۴/۲٪) متأهل بوده‌اند. به لحاظ وضعیت سواد، ۲۶ نفر (۸/۹٪) دارای سطح سواد کمتر از دیپلم، ۸۸ نفر (۳۰/۱٪) دارای مدرک دیپلم و ۱۷۸ نفر (۶۰/۹٪) دارای تحصیلات بالاتر از دیپلم بوده‌اند. به لحاظ قومیت، ۲۳۴ نفر (۸۰/۱٪) لر، ۱۱ نفر (۳/۸٪) ترک و ۴۷ نفر (۱۶/۱٪) فارس بوده‌اند و بالاخره به لحاظ سنی، میانگین سن ۲۸/۷ با انحراف معیار ۹/۵ بوده است، اما در گروه زنان ۸۶ نفر (۴۶/۸٪) مجرد و ۱۰۱ نفر (۵۳/۲٪) متأهل بوده‌اند. به لحاظ وضعیت سواد، ۲۵ نفر (۱۳/۲٪) دارای سطح سواد کمتر از دیپلم، ۷۰ نفر (۳۶/۸٪) دارای مدرک دیپلم و ۹۵ نفر (۵۰٪) دارای تحصیلات بالاتر از دیپلم بوده‌اند. به لحاظ قومیت، ۱۵۰ نفر (۷۸/۹٪) لر، ۱۲ نفر (۶/۳٪) ترک و ۲۸ نفر (۱۴/۷٪) فارس بوده‌اند و سرانجام به لحاظ سنی، میانگین سن ۲۶/۴ با انحراف معیار ۷/۳ بوده است.

یافته‌های توصیفی بیانگر این هستند که میانگین احساس ناامنی شهروندان یاسوجی بر روی مقیاسی با دامنه ۲۴۰-۴۸ برابر با ۱۶۱/۳ است که از میانگین واقعی ناامنی (۱۴۴) به طور معناداری بیشتری است. این وضعیت، در خرده مقیاس‌های احساس ناامنی نیز وجود دارد و طی آن احساس ناامنی شهروندان یاسوجی در هر چهار خرده مقیاس اقتصادی،

اجتماعی، نوامیس و جانی بالاتر از میانگین واقعی است. بر این اساس، میانگین احساس ناامنی اقتصادی ۳۸/۹، احساس ناامنی اجتماعی ۴۳/۷، احساس ناامنی نوامیس ۳۷/۶ و احساس ناامنی جانی ۴۱/۱ است که از میانگین واقعی خرده مقیاس‌ها (۳۶) بیشتر هستند. بررسی وضعیت ناامنی زنان و مردان بر حسب خرده مقیاس‌های چهارگانه و هر یک از شاخص‌های آنها در جداول ۳، ۴، ۵، ۶ منعکس شده‌اند. براساس داده‌های جدول ۱ میانگین احساس ناامنی اقتصادی زنان در اکثر شاخص‌ها بیشتر از مردان است. تنها استثنا در این خرده مقیاس، به گوینه خرید طلا و برگشتن به خانه مربوط است که میانگین احساس ناامنی زنان و مردان برابر است. براساس داده‌های جدول ۲ میانگین احساس ناامنی اجتماعی زنان در بیشتر گوینه‌ها و عمده آیت‌ها بیشتر از مردان است و تنها در دو آیت افزایش خرید و فروش عکس و سی‌دی‌های مبتذل و کاهش توجه مردم به ناراحتی‌های یکدیگر احساس ناامنی زنان کمتر از مردان است. براساس داده‌های جدول ۳ میانگین احساس ناامنی نوامیس زنان در اکثر شاخص‌ها کمتر از مردان است. این امر احتمالاً ریشه در بافت فرهنگی جامعه مورد بررسی دارد که طی آن مردان به نوامیس خود شامل همسر یا مادر یا خواهر تعصب بیشتری دارند، سرانجام براساس داده‌های جدول ۴ میانگین احساس ناامنی جانی زنان در همه شاخص‌های مورد بررسی، بیشتر از مردان است و هیچ استثنایی نیز وجود ندارد.

جدول ۳- مقایسه میانگین احساس ناامنی زنان و مردان در خرده مقیاس احساس ناامنی اقتصادی با استفاده از آزمون من ویتنی

Sig	آماره Z	میانگین نمره		میانگین کل	در هریک از موارد زیر چه میزان احساس ناامنی می‌کنید
		مردان	زنان		
۰/۱۹۰	-۱/۳	۳/۰۸	۳/۲۴	۳/۱۴	به همراه داشتن پول نقد به مقدار زیاد
۰/۹۸۳	-۰/۰۲	۳/۰۴	۳/۰۴	۳/۰۴	هنگام خرید طلا و جواهرات و برگشتن به منزل
۰/۰۱۵	-۲/۴	۲/۷۷	۳/۰۱	۲/۸۶	ترک اتومبیل در خیابان بدون دزدگیر
۰/۷۵۷	-۰/۳۱	۳/۳۴	۳/۳۹	۳/۳۶	خروج از بانک‌ها یا مؤسسات مالی و اعتباری
۰/۶۹۴	-۰/۳۹	۳/۳۵	۳/۴۰	۳/۳۷	خالی گذاشتن منزل
۰/۰۵۴	-۱/۹	۳/۰۹	۳/۳۲	۳/۱۸	گذاشتن ماشین بیرون از منزل در شب
۰/۰۰۹	-۲/۶	۳/۱۷	۳/۴۹	۳/۳۰	قفل نکردن درب خانه، آخر شب هنگام خواب
۰/۲۸۹	-۱/۱	۳/۲۷	۳/۳۹	۳/۳۲	آراستن کودکان به زیور آلات در بیرون از منزل
۰/۲۵۰	-۱/۲	۳/۲۵	۳/۴۱	۳/۳۱	سپردن سرمایه به فرد دیگر برای سرمایه‌گذاری
۰/۲۴۲	-۱/۲	۳	۳/۱۲	۳/۰۵	پذیرفتن چک در معاملات
۰/۱۳۶	-۱/۵	۳/۴۴	۳/۶۳	۳/۵۱	انجام معامله (خرید و فروش)
۰/۴۸۴	۰/۶۹۹	۳/۴۲	۳/۵۰	۳/۴۵	از دست دادن کار و شغل

جدول ۴- مقایسه میانگین احساس ناامنی زنان و مردان در خرده مقیاس احساس ناامنی اجتماعی

Sig	آماره Z	میانگین نمره		میانگین کل	در هریک از موارد زیر چه میزان احساس ناامنی می‌کنید
		مردان	زنان		
۰/۵۷۶	-۰/۵۶	۳/۶۸	۳/۷۵	۳/۷۱	افزایش روابط نامشروع بین دختران و پسران
۰/۲۵۵	-۱/۱	۳/۸۴	۳/۹۳	۳/۸۸	افزایش مزاحمت‌های خیابانی برای زنان و دختران
۰/۰۴۵	-۲	۳/۸۳	۴/۰۹	۳/۹۳	رواج پوشش نامناسب و آرایش افراطی توسط زنان و دختران
۰/۵۵۳	-۰/۵۹	۳/۷۹	۳/۹۲	۳/۸۴	افزایش اعتیاد به مواد مخدر
۰/۷۴۸	-۰/۳۲	۳/۶۸	۳/۶۵	۳/۶۷	افزایش خرید و فروش عکس و سی‌دی مبتذل
۰/۰۵۸	-۱/۹	۳/۴۰	۳/۶۳	۳/۴۹	گسترش مصرف مشروبات الکلی
۰/۷۴۷	-۰/۳۲	۳/۸۳	۳/۸۷	۳/۸۴	نزاع و درگیری بین جوانان
۰/۳۱۶	-۱	۳/۵۲	۳/۶۳	۳/۵۶	گسترش بی‌اعتمادی در بین مردم
۰/۲۴۸	-۱/۲	۳/۳۹	۳/۵۱	۳/۴۴	افزایش توزیع و مصرف قرص‌های روان‌گردان
۰/۱۶۱	-۱/۴	۳/۳۵	۳/۵۰	۳/۴۱	افزایش سرقت اتومبیل یا وسایل داخل آن
۰/۹۸۸	-۰/۰۱	۳/۴۹	۳/۴۶	۳/۴۸	افزایش سرقت منازل
۰/۱۵۱	۱/۴	۳/۵۴	۳/۴۱	۳/۴۹	کاهش توجه مردم به ناراحتی‌های یکدیگر

جدول ۵- مقایسه میانگین احساس ناامنی زنان و مردان در خرده مقیاس احساس ناامنی نوامیس

Sig	Z	میانگین نمره		میانگین کل	در هریک از موارد زیر چه میزان احساس ناامنی می‌کنید
		مردان	زنان		
۰/۴۸۱	-۰/۷۰	۳/۱۷	۳/۲۵	۳/۲۰	تردد (خانم‌ها) در محله
۰/۰۴۵	-۲	۳/۴۸	۳/۷۲	۳/۵۷	مراجعه (خانم‌ها) به مکان‌های ورزشی مانند استخر و غیره
۰/۰۰۶	-۲/۷	۳/۵۲	۳/۸۳	۳/۶۴	اشتغال (خانم‌ها) در بیرون از خانه در بخش دولتی
۰/۴۴۲	-۰/۷۷	۳/۱۰	۳/۱۸	۳/۱۳	اشتغال (خانم‌ها) در بیرون از خانه در بخش خصوصی
۰/۱۱۲	-۱/۶	۲/۶۵	۲/۴۹	۲/۵۹	بیرون رفتن (خانم‌ها) از منزل بدون تلفن همراه
۰/۱۲۷	-۱/۵	۳/۳۸	۳/۲۲	۳/۳۱	رفتن و نشستن (خانم‌ها) در پارک
۰/۱۹۷	-۱/۳	۳/۳۹	۳/۲۴	۳/۳۳	بیرون رفتن (خانم‌ها) از منزل به تنهایی
۰/۴۳۴	-۰/۷۸	۲/۸۸	۲/۷۷	۲/۸۴	شرکت (خانم‌ها) در مهمانی‌ها و مجالسی که فیلمبرداری می‌شود
۰/۲۶۳	-۱/۱	۳/۱۱	۲/۹۶	۳/۰۵	تنها ماندن (خانم‌ها) در منزل
۰/۷۵۰	-۰/۳۲	۲/۶۱	۲/۶۰	۲/۶۱	تردد (خانم‌ها) در خیابان
۰/۰۴۵	-۲	۳/۲۴	۲/۹۹	۳/۱۴	تردد (خانم‌ها) با خودروهای مسافرکش شخصی
۰/۰۶۷	-۱/۸	۳/۲۷	۳/۰۴	۳/۱۸	تردد (خانم‌ها) در مسیرهای خلوت

جدول ۶- مقایسه میانگین احساس ناامنی زنان و مردان در خرده مقیاس احساس ناامنی جانی

Sig	Z	میانگین نمره		میانگین کل	در هریک از موارد زیر چه میزان احساس ناامنی می‌کنید؟
		مردان	زنان		
۰/۰۰۰	-۴/۲	۲/۹۲	۳/۴۴	۳/۱۳	تنها ماندن در جاده
۰/۰۶۳	-۱/۸	۳/۳۹	۳/۵۸	۳/۴۷	سوار کردن فرد ناشنا (در صورت داشتن ماشین)
۰/۰۴۰	-۲/۱	۳/۳۴	۳/۵۷	۳/۴۳	رفتن یا نشستن در پارک در ساعات پایانی شب
۰/۰۰۰	-۳/۷	۲/۸۹	۳/۳۵	۳/۰۷	برقراری ارتباط و دوستی با افراد غریبه
۰/۰۰۰	-۳/۶	۳/۲۳	۳/۶۷	۳/۴۱	مواجهه با افراد بی‌بندوبار یا شرور
۰/۰۳۲	-۲/۲	۳/۲۰	۳/۴۴	۳/۲۹	تنها بودن در منزل در شب
۰/۰۲۵	-۲/۳	۳/۲۲	۳/۴۷	۳/۳۲	قفل نکردن درب منزل در شب
۰/۰۶۵	-۱/۸	۳/۴۲	۳/۶۶	۳/۵۱	وجود نزاع در محله
۰/۰۰۰	-۳/۸	۳/۲۹	۳/۷۲	۳/۴۶	تذکر به افرادی که مزاحمت خیابانی ایجاد می‌کنند
۰/۰۰۰	-۳/۷	۳/۶۶	۴/۰۹	۳/۸۳	وساطت در دعوی دیگران
۰/۰۰۰	-۴/۱	۳/۴۱	۳/۸۶	۳/۵۹	کمک به سرنشینان ماشینی که شب کنار جاده خراب شده
۰/۰۰۰	-۳/۵	۳/۴۲	۳/۸۴	۳/۵۹	تردد در مسیرهای خلوت

یافته‌های استنباطی

احساس ناامنی زنان و مردان در خرده مقیاس‌های ناامنی اقتصادی، اجتماعی و نوامیس معنادار نیست و دو گروه وضعیت مشابهی دارند، اما تفاوت زنان و مردان در خرده مقیاس احساس ناامنی جانی معنادار است.

با توجه به نرمال بودن توزیع نمره‌های خرده مقیاس‌های ناامنی، برای بررسی تفاوت میانگین‌های دو گروه زنان و مردان از آزمون تی مستقل استفاده گردید که نتایج آن در جدول ۸ ارائه شده است. براساس نتایج، تفاوت میانگین

جدول ۸ - بررسی تفاوت زنان و مردان در احساس ناامنی و خرده مقیاس‌های آن

تعداد	میانگین ناامنی اقتصادی	انحراف معیار	t	df	Sig
۱۹۰	۳۹/۹	۹/۶	-۱/۸۲	۴۸۰	۰/۰۶۹
۲۹۲	۳۸/۲	۱۰/۱			
تعداد <th>میانگین ناامنی اجتماعی</th> <th>انحراف معیار</th> <th>t</th> <th>df</th> <th>Sig</th>	میانگین ناامنی اجتماعی	انحراف معیار	t	df	Sig
۱۹۰	۴۴/۵	۱۰/۱	-۱/۰۵	۴۸۰	۰/۲۹۴
۲۹۲	۴۳/۳	۱۰/۵			
تعداد <th>میانگین ناامنی نوامیس</th> <th>انحراف معیار</th> <th>t</th> <th>df</th> <th>Sig</th>	میانگین ناامنی نوامیس	انحراف معیار	t	df	Sig
۱۹۰	۳۷/۱	۱۰/۶	۰/۵۰۸	۴۸۰	۰/۶۱۱
۲۹۲	۳۷/۸	۱۰/۹			
تعداد <th>میانگین ناامنی جانی</th> <th>انحراف معیار</th> <th>t</th> <th>df</th> <th>Sig</th>	میانگین ناامنی جانی	انحراف معیار	t	df	Sig
۱۹۰	۴۳/۸	۱۰	-۴/۴	۴۸۰	۰/۰۰۰
۲۹۲	۳۹/۴	۱۰/۹			
تعداد <th>میانگین ناامنی (مجموع ابعاد)</th> <th>انحراف معیار</th> <th>t</th> <th>df</th> <th>Sig</th>	میانگین ناامنی (مجموع ابعاد)	انحراف معیار	t	df	Sig
۱۹۰	۱۶۵/۳	۳۲/۷	-۲/۰۵	۴۸۰	۰/۰۴۱
۲۹۲	۱۵۸/۸	۳۴/۸			

نتیجه‌گیری و بحث

عنایت و همکاران (۱۳۹۱) که نشان دادند میانگین احساس امنیت شهروندان یاسوجی بر روی مقیاسی با دامنه (۲۰۰ - ۴۰) برابر با ۹۹/۳ است و طی آن احساس امنیت شهروندان یاسوجی کمتر از میانگین واقعی (۱۲۰) است همخوانی دارد و آن را تأیید می‌کند. به علاوه، یافته تحقیق حاضر با نتایج مرکز افکار سنجی ناجا (۱۳۸۹) مبنی بر بالا بودن احساس ناامنی در یاسوج منطبق است. دوم، زنان در کل بیش از مردان احساس ناامنی می‌کنند. براین اساس، پرسش اصلی تحقیق مبنی بر این که آیا زنان و مردان در احساس ناامنی تفاوت معناداری دارند تأیید می‌شود. این یافته تحقیق از بعد تجربی با نتایج تحقیق هاشمیان‌فر و کشاورز (۱۳۹۱)، بیات (۱۳۸۸)، کرامتی (۱۳۸۵)

پژوهش حاضر با هدف مقایسه احساس ناامنی در بین زنان و مردان در شهر یاسوج انجام گرفت و طی آن احساس ناامنی در قالب چهار بعد اقتصادی، اجتماعی، نوامیس و جانی مورد سنجش قرار گرفت. با استناد به یافته‌های تحقیق می‌توان نتایج تحقیق را به شرح زیر بیان نمود: اول، احساس ناامنی در بین شهروندان یاسوجی بالاست، به گونه‌ای که میانگین احساس ناامنی شهروندان یاسوجی در کل مقیاس ناامنی و خرده مقیاس‌های چهارگانه آن شامل ناامنی اقتصادی، ناامنی اجتماعی، ناامنی نوامیس و ناامنی جانی به طور معناداری بیش از میانگین واقعی است. این یافته تحقیق با نتایج تحقیق

دهند، زیرا جامعه‌ای که نیمی از جمعیت آن احساس ناامنی جانی کند، نمی‌تواند جامعه‌ای مطلوب باشد.

منابع

افشانی، علیرضا. ذاکری هامانه، راضیه. (۱۳۹۱). «مطالعه تطبیقی احساس امنیت اجتماعی زنان و مردان ساکن شهر یزد»، *مجله زن در توسعه و سیاست*، دوره دهم، ش ۳، ص ۱۴۵-۱۶۲.

امیرکافی، مهدی. (۱۳۸۷). «بررسی احساس امنیت و عوامل موثر بر آن»، *مجله تحقیقات اجتماعی ایران*، ش ۱، ص ۱-۲۶.

بیات، بهرام. (۱۳۸۸). «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت شهروندان تهرانی با تأکید بر رسانه‌های جمعی، عملکرد پلیس و بروز جرایم»، *فصلنامه انتظام اجتماعی*، سال اول، ش ۱، ص ۳۱-۵۶.

رابرتسون، یان. (۱۳۷۴). *درآمدی بر جامعه*، ترجمه: حسین بهروان، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.

ربانی، رسول. عباس‌زاده، محمد. محمودمولایی، بتول. (۱۳۸۹). «تأثیر رسانه‌های جمعی بر احساس ناامنی زنان»، *فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی*، سال هفدهم، ش ۶۴، صص ۷۹-۱۰۴.

عنایت، حلیمه. موحد، مجید. حیدری، اله رحم. (۱۳۹۱). «مطالعه رابطه اعتماد اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در میان جوانان ۱۵-۲۹ سال ساکن شیراز و یاسوج»، *مجله جامعه‌شناسی کاربردی*، سال بیست و سوم، ش ۴۵، صص ۸۱-۱۰۴.

کرامتی، مهدی. (۱۳۸۵). «بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان مراکز استان‌های کشور، پیمایش دوم»، *فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی*، معاونت اجتماعی و ارشاد ناجا، مرکز مستندات اجتماعی، ش ۷-۶، صص ۱۴۹-۱۷۶.

و از بعد نظری با کلیه نظریه‌هایی که اثبات می‌کنند احساس ناامنی و ترس در بین زنان بیشتر از مردان است، منطبق است و آنها را تأیید می‌کند. سوم، بررسی تفاوت زنان و مردان در خرده مقیاس‌های چهارگانه احساس ناامنی بیانگر این است که زنان و مردان در احساس ناامنی جانی تفاوت معناداری دارند و طی آن زنان به مراتب بیش از مردان احساس ناامنی جانی می‌کنند. این یافته تحقیق با نتایج تحقیق افشانی و ذاکری هامانه (۱۳۹۱) و نبوی و همکاران (۱۳۸۹) که نشان دادند زنان بیش از مردان احساس ناامنی جانی می‌کنند، هماهنگ است و آنها را تأیید می‌کند. این یافته تحقیق، اگر چه با توجه به میانگین سنی زنان شرکت‌کننده در تحقیق حاضر (۲۶/۴ سال) و نیز نوع گویه‌های مورد استفاده تا حدودی قابل توجیه است، اما با توجه به همخوانی نتایج این تحقیق با تحقیقات مشابه، بیانگر این است که جامعه شهری ایران در حوزه امنیت جانی با یک مسأله اجتماعی حاد مواجه است. از سوی دیگر، زنان و مردان در خرده مقیاس‌های احساس ناامنی اقتصادی، ناامنی اجتماعی و ناامنی نوامیس، وضعیت مشابهی دارند و تفاوت معناداری بین آنها وجود ندارد. عدم تفاوت معنادار بین زنان و مردان در احساس ناامنی اقتصادی، اجتماعی و نوامیس با توجه به شاخص‌های مورد استفاده، پدیده‌ای جالب توجه است که در نگاه اول به نظر می‌رسد ریشه در ارتقای امنیت توسط نهادهای مسئول کشور داشته باشد، اما با توجه به بالا بودن احساس ناامنی در بین زنان و مردان مورد بررسی، به نظر می‌رسد آن را باید با توجه به بافت عشیره‌ای یاسوج که طی آن زنان در بسیاری حوزه‌ها، همچون مردان قادر به انجام کارهای کم و بیش سخت هستند، توجیه نمود.

با استناد به یافته‌های تحقیق، احساس ناامنی در مجموع در بین زنان بیشتر از مردان است و این تفاوت به‌ویژه ناشی از احساس ناامنی جانی است. با توجه به این که زنان نیمی از جامعه و به تعبیری نیمی از پتانسیل توسعه کشورند، پیشنهاد می‌شود دستگاه‌های مسئول امنیت، به‌ویژه پلیس، وضعیت موجود امنیت و ناامنی را مورد توجه و بازنگری جدی قرار

- an Evolutionary Approach". *Sexualities, Evolution and Gender*, 7(2), PP 95-113.
- Fisher, B. S. Sloan, J. J. (2003) "Unraveling the Fear of Victimization Among College Women : Is the Shadow of Sexual Assault Hypothesis Supported?" *Justice Quarterly*, 20(3), 633-655.
- Goodey, J. (1997) "Boys Don tCry: Masculinities, Fear of Crime and Fearlessness". *British Journal of Criminology*, 37(3), 401-418.
- Gottfredson, M. Hirschi, T. (1990) *A General Theory of Crime*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Grasmick, H. G. Hagan, J. Blackwell, B. S. Arneklev, B. J. (1996) "Risk Preferences and Patriarchy: Extending Power Control Theory". *Social Forces*, 75, PP 177-199.
- Hagan, J. Simpson, J. Gillis, A. R. (1987) "Class in the Household: A Power Control Theory of Gender and Delinquency". *American Journal of Sociology*, 92, PP 788-816.
- Hale, C. (1996) "Fear of Crime: A Review of the Literature". *International Review of Victimology*, 4(2), 79-150.
- Hollway, W. Jefferson, T. (2000) *The Role of Anxiety in Fear of Crime*. In T. Hope, & R. Sparks (Eds.), *Crime, risk and insecurity* (pp. 31-49). London: Routledge.
- Krejcie, R.V. Morgan, D.W. (1970) "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*, 30, PP 607-610.
- Lewis, D. A. Salem, G. (1986) *Fear of Crime*, Transaction Publishers, New Brunswick, NJ.
- MacCallam, R. C. Browne, M. W. Sugawara, H. M. (1996) "Power Analysis and Determination of Sample Size for Covariance Structure Modeling", *Psychological Bulletin*, 100: PP 102-120.
- Mooney, L. A. Knox, D. Schacht, C. (2007) *Understanding Social Problems*, United States ,Thomson Wadsworth.
- Morris, W. (1970) *The American Heritage Dictionary of the English Language*, Boston: Houghton Mifflin Co.
- Morrongiello, B. Dawber, T. (2000) "Mothers Responses to Sons and Daughters Engaging in Injury-Risk Behaviors on a Playground. Implications for Sex Differences in Injury Rates". *Journal of Experimental Child Psychology*, 76, PP 89-103.
- Pain, R.H. (1997) *Social Geographies of Women's Fear of Crime*. Transactions of the Institute of British Geographers , New Series, 22 (2), 231-244.
- مرکز افکار سنجی دانشجویان. (۱۳۸۲). *بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی از دیدگاه شهروندان تهرانی*، ش ۱۸۹، (۱۳۸۲/۷/۱).
- مرکز افکار سنجی ناجا. (۱۳۸۹). «بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی شهروندان استان کهگیلویه و بویر احمد»، پیمایش پنجم، تهران: دفتر تحقیقات کاربردی.
- نوروزی، فیض اله. فولادی سپهر، سارا. (۱۳۸۸). «بررسی احساس امنیت اجتماعی زنان ۱۵-۲۹ ساله شهر تهران و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن»، فصلنامه راهبرد، سال هیجدهم، ش ۵۳، صص ۱۲۹-۱۵۹.
- هاشمیان فر، علی. سادات کشاورز، زهرا. (۱۳۹۱). «بررسی جامعه‌شناختی گستره احساس امنیت اجتماعی در شهر اصفهان»، مجله پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال اول، ش ۳، صص ۳۹-۶۲.
- Bilsky, W. Wetzels, P. (1997) "On the Relationship between Criminal Victimization and Fear of Crime" *Psychology, Crime & Law*, 3(4), 309-318.
- Bradely, M. M. Codispoti, M. Sabatinelli, D. Lang, P. J. (2001) "Emotion and Motivation II: Sex Differences in Picture Processing". *Emotion*, 1(3), 300-319.
- Buss, D. (1999) *Evolutionary Psychology: The New Science of the Mind*. Boston: Allyn and Bacon.
- Caldwell, C.J. (2009) *The Relationship between Individual, Neighborhood and City Characteristics and Fear of Crime*. A thesis in criminal justice and criminology, University of Missouri-Kansas.
- Chadee, D. Austen, L. Ditton, J. (2007) "The Relationship between Likelihood and Fear of Criminal Victimization: Evaluating Risk Sensitivity as a Mediating Concept". *British Journal of Criminology*, 47(1), 133-153.
- Elizur, D. (1994). "Gender and Work Values: A Comparative Analysis". *Journal of Social Psychology*, 134(2), PP 201-212.
- Ferraro, K.F. (1994) *Fear of Crime: Interpreting Vctimization Risk*, NewYork,State University of New York Press.
- Ferraro, K. F. LaGrange, R, L. (1989) "Assessing Age and Gender Differences in Perceived Risk and Fear of Crime". *Criminology*, 27(4), 697-720.
- Fetchenhauer, D. Buunk, B.P. (2005) "How to Explain Gender Differences in Fear of Crime: Towards

- Warr, M. (1985) "Fear of Rape Among Urban Women". *Social Problems*, 32, PP 238° 250.
- Williams, R. L. Konrad, M. (2004) "The Gender Gap in Fear: Assessing the Interactive Effects of Gender and Perceived Risk on Fear of Crime". *Sociological Spectrum*, 24(4), 399-425.
- Yeboa, D.A. Brathwaite, F. (2010) "Gender and Victimization in Barbados". *The Open Criminology Journal*, No.3, PP 1-8.
- Young, V.D. (1992) "Fear of Victimization and Victimization Rates Among Women: A Paradox?". *Justice Quarterly*, 9 (3), 419-441.
- Reid, S. T. (2000) *Crime and Criminology*, NewYork, Mc- Graw Hill.
- Saad, L. (2011) *Most Americans Believe Crime in the U.S. is Worsening*. Retrieved from <http://www.gallup.com/poll/150464/americans-believe-crime-worsening.aspx>
- Vokadin, I.K. Golub, T.L. (2012) "Fear of Crime in Zagreb, Croatia: Gender Differences in Face of Incivilities and Prior Victimization". *Journal of Criminal Justice and Security*, 14(4), PP 435-459.
- Warr, M. (1984) "Fear of Victimization: Why Are Women and the Elderly More Afraid?". *Social Science Quarterly*, 65(3), 681-702.

